

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Villanen, Sampo			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kaupungin ulkotilojen käyttö mielenosoituksissa - tilansosiologinen tutkielma			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-30	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 159 s. + 4 liitettä
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa pyritään kehittämään kaupunkisosiologista tilanteoreettista käsitteistöä etnografisen aineiston analyysin avulla. Tutkimustehtäviä on kaksi. Kaupungin ulkotilojen käyttöä ja merkitystä pyritään kuvaamaan Helsingissä vuonna 2002 järjestetyissä mielenosoituksissa. Samalla pyritään sisällyttämään julkinen kaupunkitila sosiologiseen analyysiin. Tätä varten kokeillaan kahta tutkimusasetelmaan soveltuvaa tutkimusteoriaa.</p> <p>Tutkimuksen etnografinen aineisto koostuu osallistuvasta havainnoinnista 15 mielenosoituksessa ja niiden suunnittelu-, valmistelu- ja harjoitustilanteissa, 8:sta mielenosoitusten järjestäjien teemahaastattelusta sekä 12:sta poliisin lyhyestä puhelinhaastattelusta. Sivuaineistoina on poliisin mielenosoituksista keräämää tilastoa, lehtiartikkeleita, valokuvia, mielenosoitusten järjestäjien tiedotteita ja sähköpostikeskusteluja. Tekstuaalisessa muodossa olevaa pääaineistoa on analysoitu kriittisen lähiluvun ja tekstianalyysin keinoin. Mielenosoituksia analysoidaan lähinnä de Certeau'n kulttuurin polemologisen analyysin sekä Lefebvren tilan tuotannon teorian avulla.</p> <p>Helsingin keskustan alueella järjestetään reilut sata mielenosoitusta vuodessa. Tutkimuksessa jaetaan mielenosoitukset lainmukaisiin mielenosoituksiin ja kansalaistottelemattomuusmielenosoituksiin. Erottelu osoittautuu toimivaksi sosiaalis-tilallisessa analyysissä. Poliisin ja mielenosoittajien välisen valtasuhteen osoitetaan olevan sidoksissa kokoontumislain avulla tuotettavaan mielenosoituksen ajalliseen ja tilalliseen järjestykseen.. Lainmukaisissa mielenosoituksissa täytetään kokoontumislain velvoitteet ennakoilmoituksen tekemisestä poliisille, ja sen kanssa tehdään usein pitkällekin menevää yhteistyötä. Kansalaistottelemattomuusmielenosoituksissa lain edellyttämää ennakoilmoitusta ei tehdä. De Certeau'n taktiikan ja strategian käsitteiden avulla osoitetaan, että tästä seuraava poliisin alentunut kyky määrittää ja määrätä mielenosoittajien sijoittumista kaupunkitilaan vaikuttaa selvästi poliisin ja mielenosoittajien väliseen valta-asetelmaan ja mielenosoituksen tapahtumiin. De Certeau'n käsitteiden avulla ei kuitenkaan kyetä analysoimaan kaikkia mielenosoitusten valtasuhteita.</p> <p>Tutkimuksessa osoitetaan ajan ja tilan olevan sosiaalisessa todellisuudessa ainoastaan analyttisesti toisistaan erotettavia kategorioita. Toimijoita tai toimintaa ei voi sitoa niihin de Certeau'n tavoin, vaan tilan sosiologia vaatii yksinkertaisen ajan ja tilan dualismin ylittävää teoriaa. Lefebvren tilan dialektiikan avulla mielenosoitusten suhdetta kaupunkitilaan voidaan avata tehokkaammin. Teorian avulla tehdään näkyviksi mielenosoittajien tavoittelemia ainutlaatuisia ja vahvasti symbolisia fyysiseen tilaan liittyviä tilanteita, jotka läsnäolijoille ilmenevät ennakoimattomuuden ja siitä seuraavan tilanteen avoimuuden kautta. Tutkimus osoittaa, kuinka nämä representaation tilat ovat mielenosoituksissa vuorovaikutuksessa tilallisten käytäntöjen eli rutiinomaisen toiminnan sekä tilan representaatioiden eli tiettyyn tilaan ja sitä koskevaan toimintaan liittyvien yleisten käsitysten kanssa. Näiden kolmen sosiaalisen tilan elementin avaaminen tekee näkyväksi, kuinka kaupungin ulkotiloja tuotetaan mielenosoituksissa.</p> <p>Tutkimuksen päätuloksina voi pitää ainakin Helsingin mielenosoitusten etnografista kuvausta tilallisesta näkökulmasta sekä sen osoittamista, että mielenosoitusten tilallinen sosiologinen analyysi edellyttää ajan ja tilan dualismin ylittävää teoriaa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kaupunkitila - julkinen tila mielenosoitukset - Helsinki - 2000-luku kaupunkisosiologia - Henri Lefebvre kaupunkiympäristö			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			